# Høring av strategisk belysningsplan for Bodø kommune

## Vedtak

I henhold til Bodø kommunes delegeringsreglement, legger leder for Plan og mobilitet *Strategisk belysningsplan for Bodø kommune* ut på høring.

## Hva aktualiserer saken?

Saken er en oppfølging av verbal i sak 0164/20 den 09.12.2020: «Belysningsstrategi – En bevisst tilnærming til lyssetting kan gi økt trivsel, større trygghetsfølelse, redusert energibruk og mindre lysforurensing i Bodø by. Bystyret ber om at det utarbeides en belysningsstrategi som tar for seg disse temaene.»

Det ble utarbeidet et forslag til belysningsplan som var i bystyret 22.09.2022. Bystyret vedtok da at «Bystyret avviser å realitetsbehandle saken slik den foreligger. Bystyret ber om at kommunedirektøren fremmer et nytt forslag til strategisk belysningsplan for Bodø kommune.»

Det er det nye forslaget til strategisk belysningsplan som her legges ut på høring.

## Saksopplysninger

Zenisk AS har utarbeidet en strategisk belysningsplan for Bodø kommune, samt en handlingsplan som er lagt ved som eget vedlegg.

Strategisk belysningsplan er en overordnet plan som ser belysningen i hele byen i sammenheng og gir prinsipper for utforming av belysningsanlegg som skal anvendes videre i planlegging og prosjektering av enkeltprosjekter. Den skal danne grunnlag for etablering og rehabilitering av belysningsanlegg, med vekt på sammenheng mellom estetikk, funksjonalitet, driftsøkonomi og miljøhensyn.

Planens visjon er å «ta natta tilbake» og legge til rette for opplevelse av de unike kvalitetene i Bodø med lange blåtimer og nordlys. Et viktig premiss for belysningsplanen har vært å se på hvordan lysforurensning kan reduseres. Planen ser på det totale lysforbruket under ett og beskriver hvilke tiltak Bodø kommune kan gjøre for å redusere lysforurensning, samtidig som man hensyntar behovet for tilstrekkelig belysning med tanke på blant annet sikkerhet og fremkommelighet.

Belysningsplanen gir generelle utformingsprinsipper for ulike bruksområder hvor funksjon, hensyn og tekniske retningslinjer beskrives. Herunder utformingsprinsipper for blant annet belysning langs vei og gater, på plasser og torg, ved sjøfronten og i boligområder. Riktig belysning på riktig sted er avgjørende for at belysningen skal stå seg over tid, både med tanke på funksjon,

men også for reduksjon av utslipp og estetisk utforming. Den kan brukes aktivt for å styrke stedsidentitet, attraktivitet og tilhørighet.

Videre beskriver planen hvordan universell utforming ivaretas ved riktig plassering og utforming av belysningen. Den tar for seg effektbelysning på landemerker og fasader, kommersiell belysning (lysskilt) og midlertidig belysning, som vinterbelysning.

Det er utarbeidet egne belysningskonsept for henholdsvis den indre bykjernen (Storgata og Torggata med Rådhusplassen), bysentrum (innenfor Haakon VIIs gate og RV80) og den ytre byen (byutviklingsområdet for øvrig), i tillegg til egne retningslinjer for Svenskebyen, Plysjbyen og Anton Gisle Johnsons vei, med utgangspunkt i områdenes historiske karakter. Planen gjelder i hovedsak byutviklingsområdet, men prinsippene som presenteres kan også brukes andre steder i kommunen.

Handlingsplanen prøver å skissere hvordan utskiftingen av byens belysning kan gjennomføres på en effektiv måte og hvordan private utbyggere og eiendomsutviklere må gå frem i prosjekter som krever byggetillatelse.

### Forhold til lovverk

Selv om det ikke finnen noen direkte regulering av utebelysning eller lysforurensning i dag, annet enn det kommunene selv legger opp til, er det flere lovverk som er viktige med tanke på belysning: plan- og bygningsloven, folkehelseloven, forurensningsloven, kulturminneloven, naturmangfoldloven og vegloven.

## Vurderinger

### Driftsmessige og økonomiske konsekvenser

Strategisk belysningsplan vil ikke gi noen umiddelbare økonomiske konsekvenser, men vil på sikt føre til reduserte strømkostnader da den foreslår utskifting til mer energieffektive belysningsløsninger. Utskiftingen vil først skje ved behov for utskifting av materiell eller ved etablering av nye belysningsanlegg.

Strategisk belysningsplan vil bidra til at Bodø kommune på sikt får en mer energieffektiv belysning som vil bidra til lavere klimagassutslipp.

### Forholdet til vedtatte planer

Strategisk belysningsplan tar utgangspunkt i klima- og energiplanen og beskriver hvordan belysningen bør planlegges for å oppnå lavest mulig klimagassutslipp, med tanke på valg av utstyr og materialer, energibruk samt reduksjon av lysforurensing og annen unødvendig bruk av energi.

Den bygger opp om flere av satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel, som å være et generasjonsvennlig samfunn, ha attraktive og gode lokalsamfunn, bygge opp om tilhørighet og redusere klimagassutslipp.

### Medvirkning

Denne planen er en oppfølging av et tidligere planforslag som ble lagt ut på høring i juni 2022. Innspillene som ble gitt den gang, er tatt videre med i prosessen med å utarbeide et nytt forslag. Ved oppstart av arbeidet med denne planen ble relevante eksterne og interne aktører bedt om å gi innspill om hva som burde hensyntas i den strategiske belysningsplanen, og innspillene som kom inn ble tatt videre med i arbeidet med planen.

En bedre overordnet planlegging av belysningen i Bodø vil være til barn og unges beste, blant annet med tanke på bedre sikkerhet langs veier. Barnas talsperson er blant de som fikk forespørsel om å gi innspill til belysningsplanen, men utover dette er det vurdert dithen at ikke er nødvendig med ytterligere medvirkning rettet mot barn og unges interesser på dette stadiet. Den strategiske belysningsplanen er en overordnet plan som skal brukes som utgangspunkt for videre planlegging og prosjektering av belysning i konkrete prosjekter, slik at barn og unges interesser bedre vil ivaretas gjennom medvirkning i enkeltprosjekter.

### Anbefaling

Forslag til strategisk belysningsplan for Bodø bidrar til å rette fokus på kunstig lys og lyssetting i Bodø på en faglig og strategisk måte. Strategien gir Bodø mulighet til å fastsette målsetninger for egen virksomhet og tiltakshavere om hvordan belysning i Bodø skal planlegges og utføres.

Forslag til Strategisk belysningsplan for Bodø kommune legges ut på høring.

Kristin Stavnes Jordbru
Leder Plan og mobilitet

Saksbehandler: Marte Tangen

## Trykte vedlegg:

| | |
|---|---|
| 1 | Høringsutkast - Strategisk belysningnsplan Bodø |
| 2 | Høringsutkast - Strategisk belysningnsplan Bodø – Vedlegg Handlingsplan |
| 3 | Høringsutkast - Strategisk belysningnsplan Bodø – Vedlegg Analyse 2023 |